

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

**Proposed Policy Toward the Academic Excellence According to Buddhist
Principles of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus**

จักรกฤษณ์ โปตาพล,

พระมหาจักรพล สิริธโร, พิมพอร์ สดเอี่ยม,

บุญช่วย ศิริเกษ, ชิชณพงศ์ ศรีจันทร์ และ กรรณิกา ไวโสภา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

Chakgrit Podapol,

Pramaha Jakpol Siritharo, Pim-on Sod-ium,

Boonchuay Siriket, Chissanapong Sornchan and Kannika Visopa

Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: chakgrit.po@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง (2) ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ประกอบด้วย การวิเคราะห์เอกสาร วิจัยสำรวจ การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การสนทนากลุ่ม และการตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยการปรึกษาหารือรับฟังความคิดเห็นบุคลากร

ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ประกอบด้วย ทิศทางขององค์กร ที่ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และการนำสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 1. ทิศทางขององค์กร ที่ประกอบด้วย วิสัยทัศน์: วิทยาเขตศรีล้านช้างมุ่งสู่ความเป็นสถาบันที่เลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรมในภูมิภาค พันธกิจ: 1. ผลิtbัณฑิตให้มีความรู้วิชาการทั้งทางโลกและทางธรรม ให้มีคุณสมบัติตามปรัชญาของวิทยาเขต และเปิดโอกาสให้พระภิกษุ สามเณร และประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสศึกษามากขึ้น 2. สร้างสรรค์งานวิจัยทางพุทธศาสนา เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการนำผลการวิจัยไปพัฒนาและ

* วันที่รับบทความ : 28 กันยายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 20 ตุลาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 21 ตุลาคม 2566

Received: September 28, 2023; Revised: , October 20, 2023; Accepted: , October 21, 2023

แก้ปัญหาสถาบันสงฆ์และสังคม 3. บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่ท้องถิ่น โดยใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาสังคมและในการดำเนินชีวิตประจำวันแก่ประชาชน ชุมชน และสังคม 4. ส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสาน ประเพณี และสร้างมาตรฐานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้วิทยาเขตเป็นศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรม และสร้างมาตรฐานแก่ชุมชนและท้องถิ่น 5. การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพที่เน้นคุณธรรมและความโปร่งใส ก้าวสู่ Digital University วัตถุประสงค์: 1. ผลิtbัณฑิตที่เป็นคนดี มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ มีความเป็นผู้นำและสร้างสังคมไทยให้เป็น “สังคมแห่งภูมิปัญญา การเรียนรู้ และเป็นศูนย์กลางทางวิชาการพระพุทธศาสนาเถรวาท” 2. พัฒนาองค์ความรู้ ผลิตผลงานวิจัย และวิชาการ สร้างสรรค์นวัตกรรม บูรณาการศิลปวัฒนธรรมเพื่อนำพาสังคมด้วยองค์ความรู้บนวิถีธรรมตามศาสตร์สาขาของตน อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโลกในที่สุด 3. เผยแผ่ องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ด้านพระพุทธศาสนาที่แท้จริง ให้แก่พลเมืองโลก สืบสาน ส่งต่อ โดยศาสนทายาท ที่เข้มแข็ง แดกฉานในพระธรรมขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ให้ดำรงทรงไว้ในฐานะสมบัติที่ล้ำค่าของโลก 4. บริการวิชาการ บริการสังคม ด้วยสรรพกำลัง และทุกองคาพยพของพระพุทธศาสนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เจริญวัฒนาสถาพร เป็นประจักษ์ชัดเจนต่อสังคมไทยและสังคมโลก และ 5. สร้างพลวัตในการพัฒนามหาวิทยาลัยและเครือข่ายภาคีพุทธา ให้มีโครงสร้าง ระบบ และกระบวนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ เน้นการควบคุมกระบวนการสำคัญสู่ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ คุณค่า และสมประโยชน์ 2. การนำสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 5 วิธีแห่งการพัฒนา 18 มรรคา 9 ด้านการพัฒนา 27 เป้าหมาย 38 แนวทาง

คำสำคัญ: ข้อเสนอเชิงนโยบาย; ความเป็นเลิศทางวิชาการ; พระพุทธศาสนา

Abstracts

The objectives of the research were (1) to develop the proposed policies towards the academic excellence based on the Buddhist principles for Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus in Loei Province, Thailand, and (2) to examine appropriateness, possibility, and advantages of the proposed policies towards the academic excellence based on the Buddhist principles for Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus. The research was conducted into two steps; the first was to develop the draft of the proposed policy, including the document analysis, the survey research, and the interview of involved persons, and the second was the analysis of the proposed policy draft, comprising the expert interview, the focus group discussion, and the examination of the proposed policy draft through the public hearing from the campus' personnel. The research finding revealed that the proposed policy towards the Buddhism-based academic excellence of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus consisted of two components: the organizational dimension and the policy implementation. 1. The organizational dimensions consisted of vision, missions, and objectives. In terms of vision, MBUSLC was aimed at an educational institution with the academic excellence based on Buddhism in order to develop wisdom and morality for local people. For

the missions, MBUSLC produced the graduates with the worldly and religious knowledge and specific qualifications based on the campus' philosophy, and provided monks, novices and common people with more educational opportunities. It created the Buddhist researches to generate new knowledge and to implement the research findings to develop and solve some problems in the society, including the Sangha council. It also provided the locality – people, communities, and societies - with the Buddhist academic services, especially the Buddhist-oriented solution of social problems, including the daily living life. In addition, it was targeted as the art and culture center through promotion, conservation, and maintaining the local traditions and customs, and standardization of the local art and cultures, including the standard of communities and localities. MBUSLC was oriented to the digital university upon the effective management in accordance with morality and transparency. In terms of its objectives, the first was to produce a good graduate with Buddhism-based academic excellence at the national and international levels, and leadership, and to develop the nation as “the society of wisdom, learning, and the center of Theravada Buddhism.” The other was to develop the knowledge base, to produce the research and academic works, to create the innovations, and to integrate the nation's art and culture to lead the society with knowledge bases, oriented to rightness upon their own sciences that would be beneficial for the global society at the end. The another was to propagate, carry on, and hand on the global citizens the true knowledge and wisdom of Buddhism as the precious treasure of the world by excellent Buddhist followers at the Buddha's teachings. The fourth was to offer academic and social services with all the powers and mechanisms of Buddhism to achieve the success that could be empirical for Thai and global societies. As well, the fifth was to construct the dynamics for development the campus and its Buddhist networks with the qualitative structures, systems and processes of administration, and to focus on the control of significant processes towards the outcome and achievement, which were effective, efficient, worthwhile and beneficial. 2 . The policy implementation composed of five strategies, eighteen ways, nine aspects, twenty-seven goals and thirty-eight procedures of development.

Keywords: Proposed Policy; Academic Excellence; Buddhism;

บทนำ

ในท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ที่มีผลกระทบต่องานโดยรวม ดังที่ได้มีการสรุปไว้ในความจำเป็นในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ 2560 – 2579 ว่า “ความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนในอีก 20 ปีข้างหน้า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, บทสรุปผู้บริหาร)

สำหรับการศึกษาระดับอุดมศึกษากระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ออกกฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพ และผลการดำเนินการที่ผ่านมาของสถาบันอุดมศึกษา และให้คำนึงถึงศักยภาพและความพร้อมของคณะวิชา ทั้งหมดที่มีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษานั้น ประกอบด้วย 1) กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การวิจัยที่มีคุณภาพระดับสากลและสามารถแข่งขันในระดับนานาชาติได้ 2) กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การจัดการการศึกษาเพื่อเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ของประเทศในการพัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ โดยต้อง 3) กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และชุมชนที่มีวัตถุประสงค์หรือประโยชน์ร่วมกัน การเป็นแหล่งเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และการให้ประชาชนมีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยต้อง 4) กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาปัญญาด้วยหลักศาสนาสาสนากับหลักวิชาการ โดยต้อง 5) กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การผลิตและพัฒนาบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีความสามารถทางวิชาชีพพระดับสูง หรือบัณฑิตสาขาจำเพาะตามความต้องการของประเทศในแต่ละขณะ พัฒนาความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งถ่ายทอดความรู้เชิงทฤษฎีสู่การปฏิบัติ โดยต้องเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ หรือจรรโลงศิลปะและวัฒนธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และยกระดับสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และ 6) กลุ่มอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เป็นกลุ่มที่รัฐมนตรีอาจประกาศกำหนดพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์เพิ่มเติมให้สอดคล้องกับยุคสมัยและความต้องการของประเทศอีกได้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2564 : 2)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานบรมราชานุญาตให้ตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นในบริเวณวัดบวรนิเวศวิหาร พระราชทานนามว่า “มหามกุฏราชวิทยาลัย” เพื่อเป็นที่ศึกษาเล่าเรียนของภิกษุสามเณร จนในปี 2540 รัฐสภา ได้ผ่านร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยกำกับของรัฐ (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2563 : 10 – 11) วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย เป็นวิทยาเขตลำดับที่ 7 ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ด้วยความเป็นมหาวิทยาลัยของพระพุทธศาสนา การจัดการศึกษาตามแนวทางพระพุทธศาสนา จึงเป็นพันธกิจของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ดังได้กล่าวไว้ในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2564 – 2568) ว่ามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้กำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อให้สามารถก้าวเป็นมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนา ในระดับนานาชาติ เป็นการเปิดโอกาสให้พลเมืองโลกอันมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม สามารถเข้าถึง

หลักธรรมของพระพุทธศาสนา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และสามารถบูรณาการองค์ความรู้จากสหวิทยาการให้เกิดงานวิจัยในระดับสากล โดยเน้นการพัฒนาจิตใจและการน้อมนำปรัชญาพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยภูมิปัญญา (Human Wisdom) รวมทั้ง การเยียวยาพื้นฟูจิตใจให้มีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยสู่วิสัยทัศน์ที่ว่า “ร่วมพัฒนาพลเมืองโลก ด้วยการผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา ที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต” (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2564 : ก) เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนา จึงกำหนดแก่นแห่งการพัฒนา (Key Strategic Areas) เป็น 5 ด้าน คือ ปรีชา ประยุกต์ ปฏิบัติ ปฏิบถ และปฏิรูป ในแต่ละด้านมีวิธีกแห่งการพัฒนา (Strategies) และเจตนา (Strategic Objectives) ซึ่งประกอบด้วย แก่น (Key Strategic Area) : วิถี อันเป็นมรรค เป็นผล (Strategy) และเจตนาของวิถี (Strategic Objective)

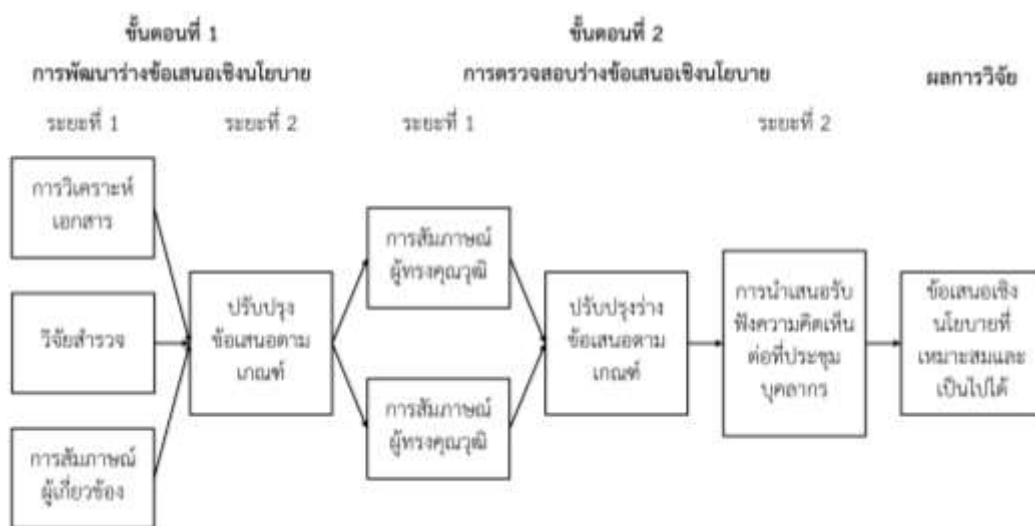
สำหรับวิทยาเขตศรีล้านช้างเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องมีการดำเนินงานเพื่อให้ตอบสนองต่อเป้าหมายของมหาวิทยาลัย จำเป็นต้องจัดทำแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับแผนของมหาวิทยาลัย โดยปกติจะต้องมีการปรับปรุงแผนในทุก ๆ 5 ปี แต่เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะบุคลากรของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ที่ได้รับผิดชอบในการร่วมพัฒนาและกำหนดแนวทางการบริหารวิทยาเขต จึงสนใจศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อเป็นสารสนเทศให้ผู้บริหารได้นำไปสู่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาวิทยาเขตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
2. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ระเบียบวิธีวิจัย

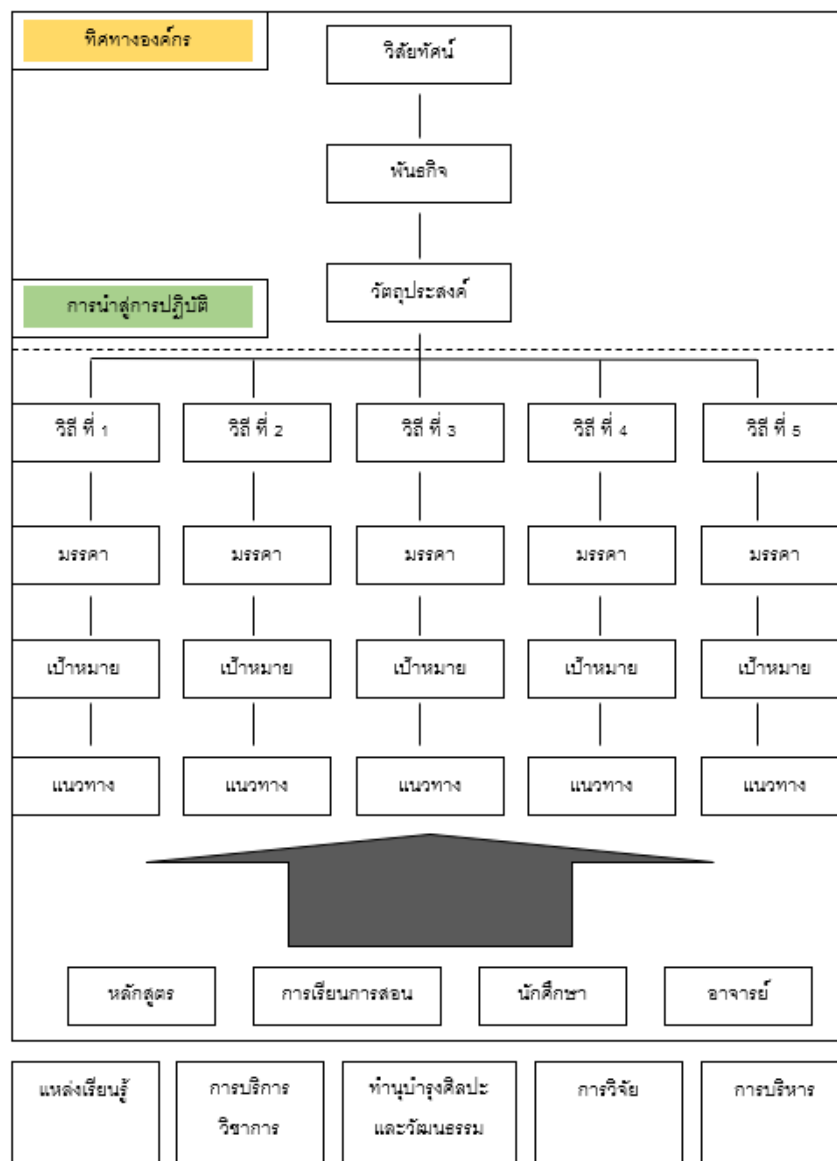
การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย (policy research) ซึ่งผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสม (mix methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณหรือการศึกษาเชิงสำรวจ (survey study) ซึ่งใช้วิธีเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งใช้เทคนิคและเครื่องมือหลายอย่างทั้งการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม อันจะทำข้อเสนอแนะนโยบายที่ได้จากผลการวิจัยนี้มีความเหมาะสม (propriety) และมีความเป็นไปได้ (feasibility) กับบริบทมากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังรูปภาพที่ 2

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการทำวิจัยข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างทั้งส่วนทิศทางขององค์กร ที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และการนำสู่การปฏิบัติ ที่ประกอบด้วย วิถีทั้ง 5 คือ ปรัชญา ประยุทธ์ ปฏิบัติ ปฏิบัต และปฏิรูป ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยมีการนำองค์ประกอบข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ 9 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ ด้านทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และด้านการบริหาร มีกำหนดเป้าหมาย และแนวทาง ดังนี้

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ประกอบด้วย ทิศทางขององค์กร ที่ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และการนำสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 5 วิธีแห่งการพัฒนา 18 มรรคา 9 ด้านการพัฒนา 27 เป้าหมาย 38 แนวทาง ที่ผู้วิจัยค้นพบตามลำดับดังนี้

1. ทิศทางขององค์กร ที่ประกอบด้วย วิสัยทัศน์: วิทยาเขตศรีล้านช้างมุ่งสู่ความเป็นสถาบันที่เลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาปัญญาและคุณธรรมในภูมิภาค พันธกิจ: 1. ผลิตรายการให้มีความรู้วิชาการทั้งทางโลกและทางธรรม ให้มีคุณสมบัติตามปรัชญาของวิทยาเขต และเปิดโอกาสให้พระภิกษุ สามเณร และประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสศึกษามากขึ้น 2. สร้างสรรค์งานวิจัยทางพระพุทธศาสนา เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการนำผลการวิจัยไปพัฒนาและแก้ปัญหาสถาบันสงฆ์และสังคม 3. บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่ท้องถิ่น โดยใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาสังคมและในการดำเนินชีวิตประจำวันแก่ประชาชน ชุมชน และสังคม 4. ส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสานประเพณี และสร้างมาตรฐานศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้วิทยาเขตเป็นศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรม และสร้างมาตรฐานแก่ชุมชนและท้องถิ่น 5. การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพที่เน้นคุณธรรมและความโปร่งใส ก้าวสู่ Digital University วัตถุประสงค์: 1. ผลิตรายการที่เป็นคนดี มีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ มีความเป็นผู้นำและสร้างสังคมไทยให้เป็น “สังคมแห่งภูมิปัญญา การเรียนรู้ และเป็นศูนย์กลางทางวิชาการพระพุทธศาสนาเถรวาท” 2. พัฒนางค์ความรู้ ผลงานงานวิจัย และวิชาการ สร้างสรรค์นวัตกรรม บูรณาการศิลปวัฒนธรรมเพื่อนำพาสังคมด้วยองค์ความรู้บนวิถีธรรมตามศาสตร์สาขาของตน อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโลกในที่สุด 3. เผยแผ่ องค์ความรู้ ภูมิปัญญา ด้านพระพุทธศาสนาที่แท้จริง ให้แก่พลเมืองโลก สืบสาน ส่งต่อ โดยศาสนทายาท ที่เข้มแข็ง แดกฉานในพระธรรมขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ให้ดำรงทรงไว้ในฐานะสมบัติที่ล้ำค่าของโลก 4. บริการวิชาการ บริการสังคม ด้วยสรรพกำลัง และทุกองค์พหุของพระพุทธศาสนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เจริญวัฒนาสถาพร เป็นประจักษ์ชัดเจนต่อสังคมไทยและสังคมโลก และ 5. สร้างพลวัตในการพัฒนามหาวิทยาลัยและเครือข่ายภาคีพุทธฯ ให้มีโครงสร้าง ระบบ และกระบวนการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ เน้นการควบคุมกระบวนการสำคัญสู่ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ คุ่มค่า และสมประโยชน์

2. การนำสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย วิธีแห่งการพัฒนา:

วิธี ที่ 1 สืบสาน ส่งต่อ ต่อยอด มรรคาที่ 1.1 เรียนรู้จากเกิดสู่ดับ คือ การเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านหลักสูตร เป้าหมาย: มีหลักสูตรระยะสั้นสำหรับผู้เรียนหลากหลายวัย แนวทาง: 1. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นเกี่ยวกับธรรมศึกษาสำหรับการเรียนเก็บหน่วยกิต 2. ควรมีหลักสูตรระยะสั้นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม soft skill สำหรับบัณฑิตและศิษย์ในการ re skill และ up skill 3. ควรมีหลักสูตรเกี่ยวกับการศึกษาธรรมและปฏิบัติธรรมสำหรับผู้สูงอายุ เป้าหมาย: นักศึกษามีทักษะภาษาอังกฤษที่สื่อสารได้ดี แนวทาง: 1. ควรมี

การพัฒนาทักษะผู้เรียนในการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2. ควรมีการทดสอบความรู้และทักษะภาษาอังกฤษก่อนจบ การศึกษามรรคาที่ 1.2 รู้ธรรมตามจริตและจิตประสงค์ คือ การเรียนรู้ตามอริยาศัย ด้านแหล่งเรียนรู้ เป้าหมาย: มี ศูนย์การศึกษาพระอริยสงฆ์จังหวัดเลย แนวทาง: 1. พัฒนาศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับพระอริยสงฆ์จังหวัดเลยทั้งใน อดีตและปัจจุบัน มรรคาที่ 1.3 ผู้ให้อยมเป็นที่รัก คือ การเรียนรู้เพื่อเป็นผู้ให้ ด้านการเรียนการสอนเป้าหมาย: นักศึกษามีความรู้คุณธรรม ให้มีคุณสมบัติตามปรัชญาของวิทยาเขตระยอง สามัคคี บำเพ็ญประโยชน์ แนวทาง: 1. มีการจัดการเรียนการสอนบูรณาการหลักธรรมเพื่อเสริมสร้างจิตอาสา ด้านนักศึกษา เป้าหมาย: นักศึกษาได้ แสดงออกถึงความเป็นผู้เอาใจใส่ต่อสังคมและพระพุทธศาสนา แนวทาง: 1. มีกิจกรรมค่ายพัฒนาและบำเพ็ญ สาธารณประโยชน์ มรรคาที่ 1.4 เปิดปลาย เปิดใจ เปิดรั้ว เปิดขอบ คือ การสร้างพื้นที่ไร้พรมแดนแห่งการเรียนรู้ พุทธ ด้านหลักสูตร เป้าหมาย: มีการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง ให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของโลก แนวทาง: 1. มีการวิเคราะห์หลักธรรมในการบูรณาการในการพัฒนาหลักสูตรในศาสตร์ต่าง ๆ เป้าหมาย: มีหลักสูตรพุทธศาสน์นานาชาติ แนวทาง: 1. มีการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตร์เป็นหลักสูตร นานาชาติด้านอาจารย์ เป้าหมาย: อาจารย์ได้ร่วมสัมมนาด้านพระพุทธศาสนา แนวทาง: 1. มีการจัดสัมมนา เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในศาสตร์ต่าง ๆ 2. สนับสนุนบุคลากรเข้าร่วมสัมมนาพระพุทธศาสนาในการบูรณาการกับ การพัฒนาในสังคม

วิถี ที่ 2 ผสาน สร้างสรรค์ อย่างลึกซึ้ง มรรคาที่ 2.1 ขยายความรู้แจ้งในพุทธศาสนาผ่านสหศาสตร์ สาขา ด้านการวิจัย เป้าหมาย: มีงานวิจัยพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนบูรณาการพระพุทธศาสนา แนวทาง: 1. สนับสนุนงบประมาณวิจัยพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มรรคาที่ 2.2 เรียนรู้พระพุทธศาสนา จากมุมมองของศาสตร์เดิมของตน ด้านการวิจัย เป้าหมาย: มีงานวิจัยในการสังเคราะห์หลักธรรมใน พระพุทธศาสนา แนวทาง: 1. สนับสนุนทุนวิจัยในการสังเคราะห์หลักธรรมในพระพุทธศาสนา มรรคาที่ 2.3 พัฒนา ศาสตร์ตนโดยอิงความรู้จากพระพุทธศาสนา ด้านการวิจัย เป้าหมาย: มีงานวิจัยการประยุกต์ใช้หลักธรรมใน ศาสตร์ต่าง ๆ แนวทาง: 1. สนับสนุนทุนวิจัย มรรคาที่ 2.4 สร้างการเชื่อมศาสตร์ต่าง ๆ ด้วยการบูรณาการผ่าน พระพุทธศาสนา เป้าหมาย: ส่งเสริมการทำวิจัยการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ กับองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา แนวทาง: 1. จัดให้มีการอบรมการพัฒนาหัวข้อวิจัยการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ กับองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา

วิถี ที่ 3 ค้นหา “ตน” เติม “คน” เสริมสร้าง “สังคม” มรรคาที่ 3.1 “เดินตามพุทธวิถี” आयตนะทั้ง ๖ ประตูลู่การพัฒนา เริ่มจากตนเพื่อคนอื่น ๆ ด้านอาจารย์ เป้าหมาย: อาจารย์ได้รับการยอมรับในความรู้ ความสามารถในศาสตร์ต่าง ๆ ที่ประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา แนวทาง: 1. ส่งเสริมให้อาจารย์ ผลิตผลงานทางวิชาการ ด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เป้าหมาย: การสร้างมาตรฐานทางศิลปวัฒนธรรม ระดับชาติ แนวทาง: 1. พัฒนาโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาที่มีความโดดเด่นสร้าง มาตรฐานทางศิลปวัฒนธรรมระดับชาติ มรรคาที่ 3.2 “ประสานพลัง” เครือข่ายทางสังคม เพื่อยกระดับ สังคมไทย ด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เป้าหมาย: การรักษาประเพณีวัฒนธรรมพระพุทธศาสนาให้เป็น

แกนหลักของสังคม แนวทาง: 1. ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาที่มีความสำคัญของชุมชนต่าง ๆ มรรคาที่ 3.3 “ขยับโลก” ด้วยพลังเครือข่ายแห่งพระพุทธศาสนา ด้านการวิจัย เป้าหมาย: มีโครงการความร่วมมือทำวิจัยทางพระพุทธศาสนากับนักวิจัยนานาชาติ แนวทาง: 1. สนับสนุนทุนวิจัย ด้านการบริการวิชาการ เป้าหมาย: สร้างความร่วมมือทางวิชาการทางพระพุทธศาสนา แนวทาง: 1. จัดสัมมนาวิชาการพระพุทธศาสนา นานาชาติ ด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เป้าหมาย: สร้างเครือข่ายประเพณีวัฒนธรรมพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ แนวทาง: 1. ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ

วิถี ที่ 4 พันฟู เยียวยา นำพากลับลู่ ความสว่าง สงบ มรรคาที่ 4.1 “แผ้วระวัง-เข้าถึง-ประคับประคอง” ด้วยโครงข่ายพื้นฐานทางสังคมที่ประสาน ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ด้านการบริการวิชาการ เป้าหมาย: มีโครงการร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาสังคมร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ แนวทาง: 1. รวมมือกับหน่วยงานในจังหวัด ทั้งภาครัฐและเอกชน จัดกิจกรรมพัฒนาสังคมด้านต่าง ๆ โดยใช้หลักธรรมพระพุทธศาสนา 2. รวมมือกับหน่วยงานในจังหวัด ทั้งภาครัฐและเอกชน จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา มรรคาที่ 4.2 “พันฟู” จิตที่ติดหล่ม ด้วย ๔ พ : พระ-พี่(เลี้ยง)-เพื่อน-พวก ร่วมด้วยช่วยกัน ได้แก่ พระ เช่น พระภิกษุสามเณร พี่เลี้ยง เช่น จิตแพทย์ นักให้คำปรึกษาทางจิต นักบำบัด เพื่อน เช่น คน สัตว์เลี้ยง ต้นไม้ ฯลฯ พวก เช่น ผู้คนที่เคยเผชิญเรื่องเหล่านี้เหมือนกัน และผ่านพ้นมาได้ ด้านการบริการวิชาการ เป้าหมาย: มหาวิทยาลัยมีการบริการทางวิชาการช่วยเหลือทางสังคม แนวทาง: 1. มีกิจกรรมบูรณาการการเรียนสอนให้นักศึกษาออกบริการวิชาการแก่สังคม 2. มีกิจกรรมพระเยี่ยมบ้านให้กำลังใจผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุ มรรคาที่ 4.3 “โอกาส” เป็นสื่อกลาง เป็นผู้สร้างและมอบโอกาส เป็นโอกาสแก่ผู้คนที่พลาดพลั้ง พลัดหลง พลัดตก และพลัดพราก ในทุกช่วงจังหวะ ด้านหลักสูตร เป้าหมาย: มีหลักสูตรสำหรับผู้ต้องขัง แนวทาง: 1. จัดการเรียนการสอนให้กับผู้ต้องขัง ด้านการบริการวิชาการ เป้าหมาย: มีการอบรมพัฒนาให้กับผู้ต้องขัง แนวทาง: 1. มีการอบรมปฏิบัติธรรมให้ผู้ต้องขัง 2. มีหลักสูตรพัฒนาศรัทธาศึกษาให้ผู้ต้องขัง

วิถี ที่ 5 พลิก เปลี่ยน ปรับ รับการเปลี่ยนแปลง มรรคาที่ 5.1 “พลิกโฉม” ระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์ Next Gen for HR ด้านการบริหาร เป้าหมาย: บุคลากรมีความประพฤติดีที่เป็นชาวพุทธที่ดี แนวทาง: 1. จัดโครงการพัฒนาบุคลากรตามแนวทางพระพุทธศาสนาเพื่อองค์กรยั่งยืน มรรคาที่ 5.2 “รื้อปรับ” สู่ Digital University ด้านการบริหาร เป้าหมาย: วิทยาเขตก้าวเข้าสู่การเป็น Digital University แนวทาง: 1. ทำการศึกษาการปรับองค์กรสู่ Digital University ที่เหมาะสม 2. พัฒนาบุคลากรให้ปรับเปลี่ยนและเข้าใจแนวคิด Digital University 3. มีพื้นที่ของตัวเองเพื่อขยายพื้นที่วิทยาเขตออกจากวัด 4. มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมต่อสภาพการจัดการเรียนการสอน มรรคาที่ 5.3 “สร้างสรรค์” การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ COMMUnitaction ด้านการบริหาร เป้าหมาย: มีช่องทางประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยและหลากหลาย แนวทาง: 1. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายรูปแบบ 2. พัฒนาช่องทางประชาสัมพันธ์ในแพลตฟอร์มต่าง ๆ มรรคาที่ 5.4 “ปฏิรูป” ทั้งองค์กร สู่ New MAHAMAKUT ทั้งในด้านกฎหมาย โครงสร้าง กระบวนการ ระบบ

บริหาร ระบบดำเนินการ ระบบบริการ และระบบกำกับติดตาม ด้านการบริหาร เป้าหมาย: มีการกระจายอำนาจการบริหารงานสู่วิทยาเขตมากขึ้น แนวทาง: 1. ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบมหาวิทยาลัย เป้าหมาย: มีการจัดตั้งวิทยาลัยเฉลิมพระเกียรติ แนวทาง: 1. ปรับปรุงกฎหมาย และระเบียบมหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับการใช้สถิติตามหลักจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐานของผู้ปฏิบัติธรรมในสถาบันพลังจิตตานุภาพในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเลย มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ทั้งส่วนทิศทางการองค์กร ที่ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และการนำสู่การปฏิบัติ ที่ประกอบด้วย วิธีทั้ง 5 คือ ปรีชา ประยุทธ์ ปฏิบัติ ปฏิบัต และปฏิรูป ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยมีการนำองค์ประกอบข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ 9 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ ด้านทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และด้านการบริหาร มีกำหนดเป้าหมาย และแนวทาง ถือว่ามีความครอบคลุมการกำหนดกรอบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยสำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553 : 152) ได้วางหลักการไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งอาจมีจุดเน้นในเรื่องการวิจัยที่แตกต่างกันขึ้นสภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละสถาบัน อย่างไรก็ตามทุกสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีพันธกิจนี้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจสถาบัน ดังนั้นจึงต้องมีระบบและกลไกควบคุมให้สามารถดำเนินการในพันธกิจด้านนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามจุดเน้นเฉพาะของแต่ละสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์ นอกจากนั้นยังเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวความคิด วิโรจน์ สารรัตน์ (2553 : 32-42) กล่าวว่า วิธีการสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลในเป้าหมาย

2. การตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้างในครั้งนี้เกิดขึ้นจากการศึกษาสภาพบริบทของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้างตามสภาพความเป็นจริง ผ่านกระบวนการพัฒนาร่างข้อเสนอในขั้นตอนที่หนึ่ง และขั้นการวิเคราะห์ร่างในขั้นตอนที่สอง โดยกระบวนการสนทนากลุ่ม (focus

group discussion) เพื่อตรวจสอบข้อเสนอเชิงนโยบายตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ คือแผนงาน เป้าหมาย และโครงการ ของข้อเสนอแนวทางการดำเนินงานกลุ่มงานวิจัยสถิติข้อมูลและสารสนเทศและการรับฟังประชาพิจารณ์ (Public hearing) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมกันพิจารณาให้ข้อเสนอแนะต่อร่างและตรวจสอบข้อเสนอแนวทาง โดยยึดแนวคิดของ Guskey (2000 : 63) คือพิจารณาจากด้านความเหมาะสม (propriety) พิจารณาจากระบบการได้มา การใช้้อยคำสำนวน การจัดลำดับ และการมีจุดเด่น ด้านความเป็นไปได้ (feasibility) ด้านความสอดคล้อง NAW (congruity) พิจารณาจากสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้างเอง บริบทมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีล้านช้าง ความสอดคล้องในองค์ประกอบ แผนงาน เป้าหมาย และโครงการ ด้านประโยชน์ (utility) พิจารณาผลดีที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร หน่วยงาน ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ความเป็นไปได้ (feasibility) พิจารณาจากความสามารถนำไปปฏิบัติ การมีทรัพยากรเพียงพอที่จะปฏิบัติได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. ด้านหลักสูตร วิทยาเขตควรมีการบูรณาการความรู้ด้านพระพุทธศาสนาในระดับจังหวัด ควรมีหลักสูตรบูรณาการความรู้ด้านพระพุทธศาสนาในระดับภูมิภาค
2. ด้านการเรียนการสอน วิทยาเขตควรมีการพัฒนาและจัดบรรยากาศทางกายภาพ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา วิทยาเขตควรพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อความเป็นเลิศตามแนวทางพระพุทธศาสนา
3. ด้านนักศึกษา วิทยาเขตควรพัฒนานักศึกษาให้เข้าใจปรัชญาทางพระพุทธศาสนาอย่างแตกฉาน ควรพัฒนานักศึกษามีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามแนวทางพระพุทธศาสนา ควรให้นักศึกษาสามารถนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม
4. ด้านอาจารย์ วิทยาเขตควรส่งเสริมอาจารย์ให้มีผลงานด้านพระพุทธศาสนาในรูปแบบหนังสือ ตำราที่ได้รับการยอมรับ ควรพัฒนาอาจารย์ให้มีความสามารถในด้านพระพุทธศาสนาเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในระดับจังหวัด
5. ด้านแหล่งเรียนรู้ ควรพัฒนาวิทยาเขตศรีล้านช้างศูนย์เป็นแหล่งเรียนรู้พระพุทธศาสนาจังหวัดเลยและภูมิภาค วิทยาเขตศรีล้านช้างควรมีเว็บไซต์ แหล่งข้อมูลสารสนเทศเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา วิทยาเขตศรีล้านช้างควรมีการเผยแพร่ข้อมูลผลงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนาเป็นภาษาต่างประเทศ วิทยาเขตศรีล้านช้างควรมีหนังสือ ตำราแหล่งค้นคว้าข้อมูลพระพุทธศาสนาจังหวัดเลยและภูมิภาค วิทยาเขตศรีล้านช้างควรมีการผลิตผลงานด้านวิชาการทางพระพุทธศาสนา

6. ด้านการวิจัย วิทยาเขตศรีล้านช้างควรมีนโยบายขับเคลื่อนวิจัยเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาในจังหวัดเลยและภูมิภาคที่ชัดเจน วิทยาเขตศรีล้านช้างควรขับเคลื่อนงานวิจัยที่มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมพระพุทธศาสนาที่โดดเด่น วิทยาเขตศรีล้านช้างควรกำหนดหัวข้อวิจัยที่สัมพันธ์กับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

7. ด้านการบริการวิชาการ วิทยาเขตควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาความสัมพันธ์ของคณะสงฆ์ในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง วิทยาเขตควรมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนพระพุทธศาสนาในระดับจังหวัด

8. ด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม วิทยาเขตศรีล้านช้างควรกำหนดหรือสร้างมาตรฐานทางการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมในพระพุทธศาสนา วิทยาเขตควรมีจุดเน้นเกี่ยวกับกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา

9. ด้านการบริหาร วิทยาเขตควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนา วิทยาเขตควรส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากรเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนา วิทยาเขตให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมวิชาการเพื่อความเป็นเลิศตามแนวทางพระพุทธศาสนา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

3. ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาการความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

เอกสารอ้างอิง

- กฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2564. (2564, 25 มีนาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 138 ตอน
ที่ 21 ก.
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2563). รายงานประจำปี 2562 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
นครปฐม: สาสะพิมพ์การ.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2553). นโยบายและการวิจัยเชิงนโยบาย. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
1 (2), 32 – 42.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2563ก). แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2564 – 2568).
นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด พร้อมพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- GUSKEY, T. R. (2000). *Evaluating Professional Development*. Thousand Oaks, CA, Corwin
Press.